

Zbytky šibenice v Horním Slavkově

Za památkami hrdelního práva v Karlovarském kraji – 2. část

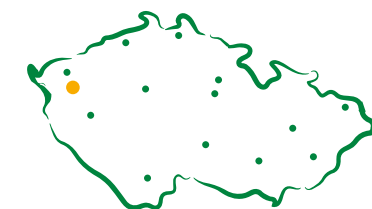
Text: Mgr. Tomáš Wizovský, foto: Ladislav Zoubek + Tomáš Wizovský

V minulém čísle Turisty jste se dočetli o historii hrdelního práva v západní části Čech a o bečovské šibenici. Nyní vás k ní zavedeme po naučné stezce. A pokud vás tato problematika zajímá, můžete navštívit i další památky nebo se zúčastnit zajímavé akce.

Co vás čeká na NS v Bečově nad Teplou?

Naučná stezka Šibeniční vrch je zaměřena na hrdelní soudnictví, rituály a památky související s výkonem trestů ve středověku a raném novověku (16.–18. století).

Stezka začíná u radnice na náměstí a stoupá kolem barokního kostela sv. Jiří směrem na výrazný, asi 1 km vzdálený Šibeniční vrch se zbytky šibenice. Trasa prochází kulturní krajinou se stopami starších úprav (terasovitá pole

ve svazích, zaniklý kamenolom na úpatí Šibeničního vrchu, v okolí dnešní silnice na Teplou úseky zaniklých cest v podobě úvozů). Současně jde o území spadající do Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Slavkovský les.

Jednotlivá zastavení naučné stezky jsou věnována tematickým okruhům spojeným s výkonem hrdelních trestů: vězení, výslechu a soudu, hrdelním trestům, průvodu s odsouzcencem na popraviště, katům a šibenicím. Vybudovaná naučná stezka byla v českém prostředí první svého druhu a unikátním příkladem spojení historických a archeologických poznatků o této problematice s jejich prezentací veřejnosti v původním, krajinném prostředí. Vzhledem k výjimečnosti lokality a značné historické hodnotě památky byla bečovská šibenice zapsaná do Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek (nemovitou kulturní památkou je jak již zmíněné popraviště u Horního Slavkova, tak i např. sloup jednoho z původních popravišť v Jihlavě). Stezka je pravidelně udržována, v roce 2013 došlo k aktualizaci a rozšíření obsahu naučných panelů. Na základě vyhodnocení reflexe návštěvníků (návštěvní kniha, vlastní webový portál apod.) lze konstatovat, že stezku se šibenicí navštíví ročně při střízlivém odhadu přibližně 5000 osob. Cesta je celoročně přístupná, ale není vhodná pro vozíčkáře.

Další tipy na výlety

1) Šibenice v Horním Slavkově

Bečov nad Teplou: Slavnostní otevření NS v roce 2003

Na mírně vyvýšeném místě nad Horním Slavkovem, zvaném Šibeniční pole, dosud stojí nejzachovalější zbytky šibenice v ČR. Slavkovská šibenice byla přestavěna na kamennou v 16. století. V 19. století prošlo popraviště romantickou úpravou a v roce 1936 prodělalo výrazný rekonstrukční zákrok, díky kterému je snadné si tento typ popraviště představit v jeho celistvosti. Šibenice je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek ČR. Přímo u šibenice je vytvořeno parkoviště, takže se k památce lehce dostanou i vozíčkáři či rodiny s dětmi.

Infokastlíček

Dostupnost: Horní Slavkov autobus, vlak pouze o víkendech, auto, turistické značení – zelená a žlutá značka, na cyklotrase č. 2017, v místě nechybí stojan na kola a stolek k občerstvení. Co si můžete prohlédnout v okolí? Když půjdete dále po zelené, tak narazíte na přírodní památku Moučné pytle. Dále třeba hrázdný rudný mlýn ve Slavkově, Pluhovu dědičnou štolu - technickou památku při silnici do Lokte nebo Malou ekologickou zem – oboru jelenů a chov koní v Ležnici.

GPS: 50°856243 N, 12°4837091 E

2) Expozice dějin hrdelního soudnictví v Lokti

Opevněné město s hradem nazývané „klíč ku Království českému“. Loket střežil české území již ve třináctém století. Mezi lety 1822–1948 část hradu sloužila jako vězení. Samostatný prohlídkový okruh, který tvoří čtyři patra dochovaných vězeňských cel a chodeb s instalací působivých ukávek výkonu útrpného práva – výslechu za použití mučení s přesně vymezeným postupem.

Infokastlíček

Navštívit můžete také zámek Bečov, Muzeum historických motocyklů a hraček sídlící v budově bývalého soudu, Smírčí kříže u hájovny při silnici na Chodov nebo sopku Homolka, přírodní památku při silnici na Chodov. Dostupnost: vlak, autobus, auto, značení 2 NS, na cyklotrase č. 362 a částečně na zelené turistické značce. GPS: 50°441186 N, 12°5043852 E, www.cestujme.cz/sibenice, www.zamek-becov.cz

Hrad Loket

V jednotlivých temných kobkách jsou instalovány pohyblivé se figuríny v životní velikosti, atmosféru dotvářejí reprodukováné zvuky z mučírny.

3) Do Kynžvartu za katem Hussem

Originální nástroje kata Hussa na zámku Kynžvart

Zámek je dnes známý především jako klasicistní sídlo rodu Metternichů. Nabízí možnost obdivovat rozsáhlý anglický park či unikátní interiéry obsahující nejenom do-

i Infokastlíček

Zámek je otevřen od května do září a přijet můžete po cyklotrase č. 2135. V blízkosti je židovský hřbitov s náhrobkem posledního chebského kata Karla Husa, zřícenina hradu Kynžvart – kulturní památka mezi Šibeničním Vrchem a Špičákem, Lesný – nejvyšší hora Slavkovského lesa, či Mini-park Mariánské Lázně – naučné poznávací okruh s dokonalými replikami stavebních a technických památek ČR.
GPS: 50°015942 N, 12°3619 067 E

chované sbírky nábytku, obrazů, ale i takové skvosty, jako jsou starověké egyptské mumie či jiné originální exponáty z tzv. kabinetu kuriozit knížete Metternicha. Prohlídkový okruh zámek představuje též jedinečnou osobnost Karla Husa, posledního chebského kata a zakladatele zámeckého muzea.

4) Pozůstatky pranýře v Mnichově

Dochovaný relikt pranýře v Mnichově

Mnichov poprvé zmíněn r. 1273, od 15. století městečko, v 16. století prosperovalo díky těžbě stříbra a cínu, v 19. stol. pak přešlo na těžbu hadce a jeho zpracování. Na protáhlém náměstí barokní kostel sv. Petra a Pavla z let 1719-1725, obnovovaný v letech 1860 a 1905. Na budově patrové barokní radnice jsou zachovány vlevo od hlavního vchodu zbytky pranýře s replikou okovů.

i Infokastlíček

Okolí: Naučná stezka Mnichovské hadce, Tři křížky a Upolínová louka, Siardův pramen – souvisí s počátky obce, národní technická památka Dlouhá stoka
GPS: 50°210720 N, 12°4716865 E

5) Muzeum Žlutice a smírčí kříž

Muzejní expozice je zaměřena na dějiny Žluticka a hrdelní právo v minulosti. Historie města a okolí dokumentovaná mimo jiné též renesančním Žlutickým kancionálem či velkoplošným modelem bitvy na vrchu Vladaři. Instalace s originálními předměty k vězeňství a hrdelnímu právu v prostorách šatlavy bývalého okresního soudu. Historické sklepení muzea a okruh v městských podzemních chodbách, lapidárium. Otevřeno je od středy do neděle. Mezi okolní zajímavosti patří smírčí kříž u řeky Střely, zřícenina hradu Nevděk, hradiště Vladař či Rabštejn nad Střelou, nejmenší historické město v ČR se zbytky hradu, zámek a klášterem.

GPS: 50°532135 N, 13°944074 E

Muzeum ve Žluticích

Ukázka pohřbívání pod šibenicí

Obálka unikátního mapového průvodce

i Infokastlíček

KČT zve do Bečova

Bečovskou NS můžete navštívit také v rámci tradiční turistické akce Z Bečova za minerálními prameny, která se bude konat v sobotu 10. července 2017. Během akce můžete navštívit zámek a hrad Bečov, Muzeum historických motocyklů a české hračky v Bečovské botanické zahradě.

10. 6. Z Bečova za minerálními prameny (41. ročník)

Pořádá: KČT, odbor Slavoj Bečov nad Teplou

Trasy: pěší trasy 5, 15, 25, 35, 50 km a cyklotrasa 65 km

Start: Sokolovna ZUŠ Josefa Labtzkého
trasy 15-50 km od 6:30 do 11:00 hod., trasa 5 km až od 9:30

Cíl: Bečovská botanická zahrada od 11:30 do 20:00 hodin

Ubytování: pro ubytování a stanování volejte tel. 736 642 792 do 9. 6. 2017

Další nabídka: pro registrované účastníky sleva na prohlídku zámku, drobné soutěže pro děti na trase pochodu, pozvánka na večerní posezení, výstup na 1. českou bioferatu, možnost úschovny věcí

Informace: Vlastimil Šindelář, Nová 448, 364 64 Bečov nad Teplou
e-mail: kctslavojbecov@seznam.cz, tel. 737 274 158, www.akce.cz/akce/555807/z-becova-za-mineralnimi-prameny
www.czecot.cz/akce/445847_z-becova-za-mineralnimi-prameny

Praktický průvodce

Výborným pomocníkem při toulání vám může být publikace Průvodce po hrdelních památkách Karlovarského kraje, který se ukázal jako ideální místo pro prezentaci dochovaných památek hrdelního soudnictví v celostátním měřítku. Projekt obrazového průvodce s přehlednou panoramatickou mapou a ilustracemi jedinečně propojuje výběrová místa od archeologicky zkoumané a zpřístupněné kamenné šibenice v Bečově nad Teplou, přes interiérové expozice hradu Loket, zámku Kynžvart, muzea Žlutice až po dochovaný relikt pranýře v Mnichově či dostavenou šibenici v Horním Slavkově. Průvodce vytvořený s podporou Karlovarského kraje je k dostání na všech uváděných místech.